

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Cap. VIII. De proposito necessario Pœnitenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

Quid itaque dicam: pudet ac pœnitet, quòd infinitam Majestatem tuam peccando offenderim hac die & toto vitæ meæ tempore. Detestor peccata plus quàm omnia alia mala, non aliam ob causam, quàm quia tu summum Bonum es, idèoque dignissimus amore. O me beatum, si nunquam commissem, quæ oculis tuis displicebant. Certus sum, tuo fretus auxilio, quòd si rursus eadem nunc deberem repetere, nullius rei gratâ vellem committere, tuumque honorem ac beneplacitum meis commodis præferrem. Ignosce quidquid hactenus deliqui, & miserere animæ meæ peccatrici, quod à te per pretiosum tuum sanguinem peto. Spero quòd me in tuam sis recepturus gratiam, O mi clementissime Deus; interea propono firmissimè cum tua gratia evitare omnes malas occasiones, proximè confiteri, & priùs mori, quàm rursus peccare.

CAPUT VIII.

De Proposito necessario Pœnitenti.

Usitatum est Collybistis, non clavis quasi oculis nummos admittere, sed accuratè inspicere, nè fortè subsint adulterini, imò & trutinæ impositos examinare, ac iusto carentes pondere excludere. Id ipsum facit Justitia Divina: Non approbat dolorem nostrum (qui est moneta illa, quam pro inopia nostra possumus offerre) neque acceptat, nisi priùs exploratum. Prima cura est,

dispicere, num vitio quopiam laboret, sitque probi ac incorrupti metalli, nec æquo pondere deficiat. Dnas exigit pœnitentiæ nostræ conditiones. Prima est, ut sit supernaturalis, tum ob meritum, ex quo procedit, tum ob gratiam, quæ concurret ad illam illiciendam. Alias non nisi humanus erit dolor, & exigui valoris. Quare si quem pœnitentia violatæ castimoniz, ex eo duntaxat capite, quòd publicato crimine peccatorum hoc cogeretur erubescere, familiarè maculam inusserit, aut principis exciderit gratia; profectò monetam hic porrigeret, quæ neutiquam satisfacere debito, uti non satisfacit Antiochi pœnitentiæ in hunc modum constituta. Sed de hoc satis dictum est supra. Restat nunc altera conditio, quam requirit sincera pœnitentiæ, ut nempe non solum probet sit materiæ, sed etiam iusto subsistat pondere, hoc est, ut non modò sit supernaturalis, sed etiam efficax, ita ut animam potenter à peccato abstrahat, neque solummodò iubeat deservari id, quod male actum est, sed insuper etiam tanto confirmet robore, quo statuat, deinceps ad præterita peccata non amplius reverti. Et hoc propositum juxta probabiliorem sententiam debet esse explicitum, spectato sine primario pœnitentiæ, qui est, emendare viam peccatoris isto voluntatis decreto. Cæterum propositum hoc commune est tam contritioni, quàm attritioni, & ideo in eo consistit potissima difficultas, & arduitas, quam reperit anima conversionis suæ avida. Et quot sunt, qui ab hoc scopulo consternati resiliunt atque recedunt, cum jam jam paternis brachiis unâ cum filio

lipo respiciente essent amplectendi! Quot sunt, qui ob defectum propositi, invalidas obeunt Confessiones, & saepenumero quoque sacrilegas, haerentque antiquis infixi sordibus! *Generatio, quae sibi videtur munda, & tamen non est lota a sordibus suis. Prov. 30. 12.* Non intra unum altera nve stat, sed est maximus numerus virorum ac mulierum, tam nobilitatem quam plebeiorum, qui dicunt: semper in Confessionibus aperui, & expressi singula, quae male egi: non desiteor, tot jam annis me esse implicitura tali peccandi consuetudine, semper tamen sui confessus errata. Ita se credunt mundos, cum non sint: quia quando confitentur, non habent propositam, & perinde est, ac si non fuissent confessi, imò etiam deterius, quia praeteritis culpis annexunt novam sacrilegij. O si inspicere nobis concessum esset libris extremo die mundi aperiendos! quot in iis Confessiones instructuosas, quot Absolutiones male impertitas deprehenderemus! Facillimum est abjicere se ad Confessarij pedes, pullare peccatus, ac dicere: *penitet me Peccavi.* Didicit hoc vocabulum etiam Saul; scivit & Judas. Res ipsa loquatur, & testetur decretam mutandae vitae sententiam. Quidam solent dicere: emendabo me, si potero: vellem & cuperem me emendare. At non sufficit dicere, *vellem*, necesse est, ut dicas, *velo*: exigitur enim non languida voluntas seu velleitas, qualis est pigri illius, qui *vult & non vult*. Sed voluntas firma, fortis, efficax, qualis ea est, quam apud te habes, nunquam hauriendi poculum veneno mixtum, non te ex alto praecipitandi: aut quam miles ha-

bet, prius vitam, quam stationem suam deferendi. Ita te quoque oportet esse constitutum, ut nunquam ullo tempore, aut occasione, cujuscunque emolumentum spe, aut evitandi damnum metu, velis admisso peccato mortifero rursus gratiae divinae facere jacturam. Equidem necessarium non est, ut quis persuasum sibi habeat, se non peccaturum amplius, quod pendet ex eventu, estque actus intellectus. Satis est, non velle deinceps iterare commissa, quod est actus voluntatis, qui dependet à praesente tempore. Ad hunc modum ij, quos carnis voluptas inveterata consuetudinis laqueis tenet irretitos, existimant, etiam falso, fieri non posse, ut non ad vomitum redeant. Qua ratione ergo ita male persuasi perveniunt ad propositum hinc requisitum? estne credibile, illos firmiter quidpiam velle, ac desiderare posse, quod judicant omnino fieri non posse? Et tamen à plurimis talia formantur proposita. Intelligant ergo, id, quod humanas vires superat, divinae gratiae auxilio etiam facile effici posse, quia spe bonae voluntatis propositum niti debet, non autem naturae viribus, quae nimis sunt infirmæ. Si tibi videris non posse, supplex Dei opem implora, ut tibi vires suggerat, teque juvet, auferendo salisam persuasionem, quae momento omne robur solet enervare. Fides atque caelestis auxilij fiducia praestant, ut quis & magna se posse efficere credat, & etiam aggredi non reformidet. *Omnia possum in eo, qui me confortat. Philipp. 4. 13.*

Porro etiam considerandum est, quod, tamesi relapsus in eadem peccata post Confessionem, non sit argumentum evi-

E dens

deus, propositum non fuisse verum; magnum tamen illis sit indicium, cæni nulla illius sequitur emendatio, imò nec remedium. Efficacis ac serise voluntatis testimonium, ipse convenientis medicina usus & applicatio perhibent ac demonstrant. Qui verè rem desiderat, mox rationem ejus consequendæ circumspicit: aviculas capturus retia parat. Si itaque mihi confitearis, te solito rariùs recidisse in peccatum, & affirmes, quòd, tuam evadendi miseriam, duramque servitutis catenam, quâ constringeris, disrumpendi gratiâ jejunaveris sabbatho, aliquoties D. Virginis ædes devotè adieris, ejusdem patrocinium sollicitatus, libellum pium volutaveris, pauperibus erogaveris stipem; aut similia exercueris, credam, te ex mera fragilitate fuisse lapsum. Neque ex hoc capite mihi dubitandi locum relinques de tuo proposito. At cum redieris identidem cum iisdem peccatis eadèmq; levitate ac animositate commissis, nullâ penitus habitâ curâ emendationis; unde prudenter colligam, credamque, te conversum esse ex toto corde, veluti à Deo exigitur, & non potius, cum debueras cor scindere, ejus loco (ut loquitur Propheta) vestes duntaxat ficto scideris dolore? Mulier, quæ heri maritum cum planctu extulit vidua, & hodie novas spondet nuptias; nemini fidem faciet, se non fictas fuisse lacrymas; verus enim luctus non tam subito evanescit. Qui vix in gratiam cum adversario suo rediit, & eum mox denuo aggreditur, ac ferro tentat confodere, clarè demonstrat, ardentes inimicitie flammæ nunquam fuisse in-

tra animum extinctas, sed sub cinere solum rectas latuisse. Qui vix falsis abjectis, chirurgum revocat, vulneris curandi gratiâ, se non ex integro sanatum ostendit, sed obducam duntaxat plagam occultâ adhuc turgere sanæ. Ita & miseri recidivi, qui nullam emendationis signum præferunt, merito debent habere suspectas suas Confessiones, idèoque metu & tremore concipi. Ipse etiam Confessarius, nisi illos extraordinariè commotos advertat, non facile eorum proposito fidem tribuet, sed experimentum capiet, differendo (si opus sit) absolutionem, quod esse solet in quibusdam casibus unicum remedium. Nullus est ex peritis Medicis, qui non, priusquam de febris, non amplius reditura, terat sententiam, tempus expectet. Interea scito, hanc causam assignari à Doctoribus perditionis tot innumerabilem Christianorum, qui quotidie damnantur. Multi sunt vocati, pauci verò electi. Matth. 20. 16. Electorum ad salutem pauci sunt, in comparatione eorum, qui vocati sunt ad fidem. Unde, uti refert Innocentius VI, summus Pontifex, quidam Eremita densè instar pluvie vidit animas in infernum ruere, non secus quàm hyberno celo densè per aërem nives in terram decidunt. Sed ex quo fonte hæc proveniunt? an qui non sunt confessi? non ita, nam rari Christiani moriuntur absque Confessione: sed quia non sunt confessi benè, neque habuerunt sese emendandi propositum, nec ex animo & perfectè peccata sua fuerunt detestati. Confitentur ex consuetudine, quia tempus Paschale monet. *Es non rumpunt peccata, sed interrumpunt,*

P. SEGNE
CONVICTIONES
I. INSTRUCTION
POENITENTIA
CONFESSIO
PAROCHIA

purus, ut loquitur S. Augustinus: & similes sunt ijs, qui noctu prohibita arma gerunt, ea ad vigillum occursum in angulum rejiciunt, quibus digressis recipiunt; non enim animo relinquendi deposuerant, sed deposita repetendi. Recenset Carthusianus de quodam Religioso, qui ad Purgatorij locum fuerat deductus, ibi mirari facis non potuit, cur tam pauci invenirentur Sacerdotes, considerato lascivè vivendi genere, quo tanta eorum copia tenetur constricta. Responsum ipsi fuit: Ne mireris, fili, vix enim unus est eorum, qui veram habet contritionem, idèque destituti dolore atque proposito in Confessionibus, quas obveniunt, non huc ad Purgatorium, sed Inferni barathrum descendunt. Ideo ibi erant paucissimi, quia vix aliquis talium habet veram contritionem: idcirco penè omnes hujusmodi aternaliter condemnantur. 3. Noviss. Idipsum etiam refert Petrus Cluniacensis. Et hoc non solum de Sacerdotibus intelligendum est, sed de omnibus illis, qui impunè vivendi habitu sunt depravati: quod peccatum in omni quidem hominum genere admodum grave est, gravius tamen in Sacerdotibus, ob majorem obligationem sanctè vivendi, quam eis venerabilis atque Angelica Ordinis dignitas imponit. Te igitur oro atque obtestor, per desiderium, quo ad paradisi aspiras felicitatem, ne reputes has admonitiones supervacaneas, aut scrupulosas, sed æternæ tuæ salutis necessarias: & cum te ad Confessionem paras, ne festines; commenda te ex animo ei, à quo juvari potes ad bonam præparationem, atque imprimis cura, ut firmum concipias pro-

positum, ex quo in veritate potest affirmari, summam rei dependere. Vbi de salute agitur, nulla cura vel diligentia videri debet superflua.

CAPUT IX.

Quomodo Propositum istud se debeat extendere non solum ad peccatorum fugam, se etiam vitandas occasiones.

Nædum omnia complexi sumus, quæ nexale peractis Confessionibus nascuntur mala germina. Latet sub aquis scopulus, multarum animarum naufragio infamis, ad quem incautè ac miserè alliduntur & hauriuntur: absit, ut hæc involvaris Charibdi. Quare observa diligenter, propositum hæcenus declaratum debere se extendere non solum ad fugam peccatorum, verum etiam ad eorundem occasiones & pericula, si sint proxima. Ut verò voces hæc (fortè peregrina & ignotæ) te non exterreant, præmonendus es, quo esse genera occasionum, Remotas & proximas. Occasio proxima est ea circumstantia temporis, loci, societatis, in qua quis constitutus à potiori incidit in peccatum, diciturque proxima, quia adeò vicina est, ut uno tantum passu distet à peccato. Occasio Remota ex vocatur, quâ homo raro labitur, etsi sæpissimè in illa versetur. Exempli gratiâ: Est qui toto anno solus cum alterius sexûs persona habitat iisdem in ædibus, & semel tandem carnali affectu victus succumbit, seque sædo contaminat scelere: hæc occasio respectu istius hominis est remota.